

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA ORGANITELT

KONTROLLIKODA

ERIARUANNE nr 3/2008**Kui kiire, tõhus ja paindlik on Euroopa Liidu solidaarsusfond? Koos komisjoni vastustega***(vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 248 lõike 4 teisele lõigule)**(2008/C 153/01)*

SISUKORD

	<i>Punkt</i>	<i>Lehekülg</i>
KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE	I–VI	3
SISSEJUHATUS	1–5	3
AUDITI ULATUS JA LÄHENEMISVIIS	6–8	4
TÄHELEPANEKUD	9–41	4
Kiirus	9–26	4
Kui palju aega kulub katastroofist kuni abi maksmiseni?	9–19	4
Millised tegurid on põhjuseks, et fondist abi saamisele kuluv aeg on varieeruv? ...	20–22	7
Kas tegelikult kuluv aeg näitab, et fond andis taotlejatele kiire vastuse?	23–26	7
Tõhusus	27–31	9
Paindlikkus	32–40	9
Kuidas fond käsitleb piirkondlikke katastroofe?	34–38	9
Kas abi arvutamise põhimõte kahjustab piirkondlikele katastroofidele eraldatud toetuste õiglast käsitlemist?	39–40	11
Kas taotlejad on fondiga rahul?	41	11
JÄRELDUS JA SOOVITUSED	42–47	12
<i>Lisa</i> — Euroopa Liidu solidaarsusfondi taotlused alates aastast 2002		13
Komisjoni vastused		15

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

I. Euroopa Liidu solidaarsusfond loodi 2002. aastal reageerimaks rasketele üleujutustele Saksamaal, Austrias, Tšehhi Vabariigis ja Prantsusmaal. Fondi eesmärk oli üles näidata solidaarsust loodusõnnetuste tõttu kannatanud liikmesriikidega. Kuni 2006. aasta lõpuni oli fondi kaudu antav abi 23 katastroofi puhul rohkem kui üks miljard eurot.

II. Nõukogu soovis, et Euroopa Liidu solidaarsusfond oleks abi andmisel kiire, tõhus ja paindlik. Käesolevas aruandes analüüsitakse, kas fond saavutas need eesmärgid ja abisaajariigid olid fondiga rahul.

III. Kontrollikoda vaatas läbi kõik fondile kuni 2006. aasta lõpuni saadetud taotlused ja leidis, et fondi reageerimine ei olnud kiire. Kontrollikoja läbiviidud küsitlus kinnitab seda. Katastroofist kuni maksamiseni kulus tavaliselt ligikaudu aasta.

IV. Komisjoni fondi haldamisega seotud otsesed kulud on väikesed ja seega teeb kontrollikoda järelduse, et fond töötab tõhusalt. Paindlikkusega seoses ei leidnud kontrollikoda ühtegi juhtumit, mis näitaks fondi paindlikkuse puudumist abitaotluste käsitlemisel.

V. Vaatamata fondist abi saamise pikaleveninud protsessile on toetust saanud riigid fondi abiga rahul. Abi saanud riikide suhtes on fond seega saavutanud oma põhieesmärgi, näidates katastroofi ajal üles solidaarsust liikmesriikidega.

VI. Kontrollikoda soovitab, et komisjon annaks abitaotlejatele üksikasjalikke juhiseid ja nõuandeid, kuidas esitada operatiivset teavet, et taotluste läbitöötamisel tagada viivituste vältimist.

SISSEJUHATUS

1. 2002. aasta suvel olid rasked üleujutused Saksamaal, Austrias, Tšehhi Vabariigis ja Prantsusmaal. Üleujutus oli nii tugev, et sellest mõjutatud piirkondade majanduselu seiskus mõneks ajaks. Euroopa Ühendus reageeris kiiresti ja lõi Euroopa Liidu solidaarsusfondi, edaspidi fond, 2002. aasta novembris ⁽¹⁾.

2. Fondi loomise eesmärk oli võimaldada ühendusel anda kiiret, tõhusat ja paindlikku rahalist abi loodusõnnetustest tingitud hädaolukordades. Selle eesmärk ei ole kohe katta kõiki katastroofiga seotud kulusid, vaid hüvitada peamiselt osa neist, mis on seotud oluliste teenuste taastamise ja ajutise majutuse tagamisega. Fondi põhieesmärk on näidata üles solidaarsust loodusõnnetuste tõttu kannatanud riikidega. Ühemiljardilise aastaeelarvega fond sekkub ⁽²⁾:

a) juhul kui liikmes- või ühinemisläbirääkimisi pidavat riiki mõjutab suurõnnetus, st loodusõnnetusest tingitud kahju on hinnanguliselt rohkem kui 0,6 % rahvamajanduse kogutulust või suurem kui 3 miljardit eurot, juhul kui katastroofist mõjutatud riigi rahvamajanduse kogutulu on üle 500 miljardi euro (vastavalt 2002. aasta hindadele);

b) erandjuhul, kui liikmesriik või ühinemisläbirääkimisi pidav riik kannatab naaberriiki tabanud katastroofi tõttu, st loodusõnnetuse puhul, mis mõjutab ka naaberliikmes- või ühinemisläbirääkimisi pidavat riiki, kus see põhjustas eespool suurõnnetuse tasemel määratletud kahju;

c) erandjuhul, kui liikmes- või ühinemisläbirääkimisi pidav riik kannatab piirkondliku katastroofi tõttu, st katastroofi tõttu, mis mõjutab piirkonna elanikkonna valdavat osa ning millel on rasked ja kestvad tagajärjed elutingimustele ja majanduslikule stabiilsusele nimetatud piirkonnas.

3. Kõikide katastroofide puhul arvutatakse toetusmäär kannatanud riigi otsese kogukahju suhtes. Suurõnnetuste puhul on kaks abi määra: vähem kui kolmemiljardilise kahju puhul on see 2,5 % ja seda ületava kahju puhul 6 %. Piirkondlike ja naaberriikide katastroofide puhul on üks abi määr, milleks on 2,5 % otsest kogukahjust.

4. Fond toimib regionaalpoliitika peadirektoraadi juhtimisel. Alates fondi loomise algusest kuni 2006. aasta lõpuni on regionaalpoliitika peadirektoraat saanud 41 abitaotlust. Peaaegu pooled abitaotlused olid seotud üleujutustest tingitud katastroofidega. Vaata tabelit 1 kõikide taotlustega hõlmatud eri liiki katastroofide üksikasjade kohta.

⁽¹⁾ Nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3).

⁽²⁾ Määruse (EÜ) nr 2012/2002 artikkel 2.

Tabel 1

Eri liiki kataastroofide arv (abitaotlustes)

Katastroofi liik	Aastal					Kokku
	2002	2003	2004	2005	2006	
Üleujutus	4	3	3	7	2	19
Metsatulekahjud	0	3	7	0	1	11
Torm	0	0	0	5	0	5
Maavärin	0	1	1	0	0	2
Õlireostus	0	1	0	0	0	1
Ebasoodne ilmastik	0	1	0	0	0	1
Vulkaanipurse	0	1	0	0	0	1
Plahvatus	0	0	0	0	1	1
Kokku	4	10	11	12	4	41

Allikas: regionaalpoliitika peadirektoraadi taotluste registrid.

5. Nimetatud ajavahemikul anti toetust 23-le heakskiidetud taotlusele üldse kokku 1 084 miljoni euro ulatuses, nagu on näidatud tabelis 2 (üksikasjalikku juhtumite loetelu vaata I lisast).

Tabel 2

Taotluste arv ja abi suurus aastatel 2002–2006 vastavalt hädaolukorra kategooriale

Hädaolukorra kategooria	Saadud taotlused	Heakskiidetud taotlused	Tagasilükatud taotlused	Antud abi suurus (miljonites eurodes)
Suur loodusõnnetus	15	14	1	961,3
Naaberriigi kataastroof	2	2	0	1,6
Piirkondlik kataastroof	24	7	17 ⁽¹⁾	121,1
Kokku	41	23	18	1 084

⁽¹⁾ Sisaldab kahte taotlust, mis olid pigem tagasi võetud kui tagasi lükatud.
Allikas: regionaalpoliitika peadirektoraadi taotluste registrid.

AUDITI ULATUS JA LÄHENEMISVIIS

6. Auditi eesmärk oli hinnata komisjoni kiirust, tõhusust ja paindlikkust fondi kasutamisel alates selle loomisest. Sel eesmärgil vaadati läbi kõik 41 abitaotlust, mis regionaalpoliitika peadirektoraat sai alates fondi loomisest (2002) kuni 2006. aasta lõpuni.

7. Kontrollikoda püüdis vastata järgmistele küsimustele:

a) Kas fond reageeris taotlejatele, st kataastroofi tõttu kannatanud riikidele ja piirkondadele kiiresti?

b) Kas toetuse andmine oli tõhus?

c) Kas fond reageeris taotlejatele paindlikult ega rikkunud õiglase käsitlemise põhimõtet?

d) Kas taotlejad on fondiga rahul?

8. Audit viidi läbi peamiselt intervjuude, komisjoni toimikute kontrollimise ja kogutud andmete analüüsimise teel. Lisaks viis kontrollikoda läbi elektroonilise küsitluse, esitades küsimustikud 17 riigist pärit 37-le (41st) fondi abi taotlenud taotlejale (vaata I lisa). Kontrollikoda sai vastused 33 taotlejalt 15 liikmesriigist (vastajate määr 89 %).

TÄHELEPANEKUD

Kiirus

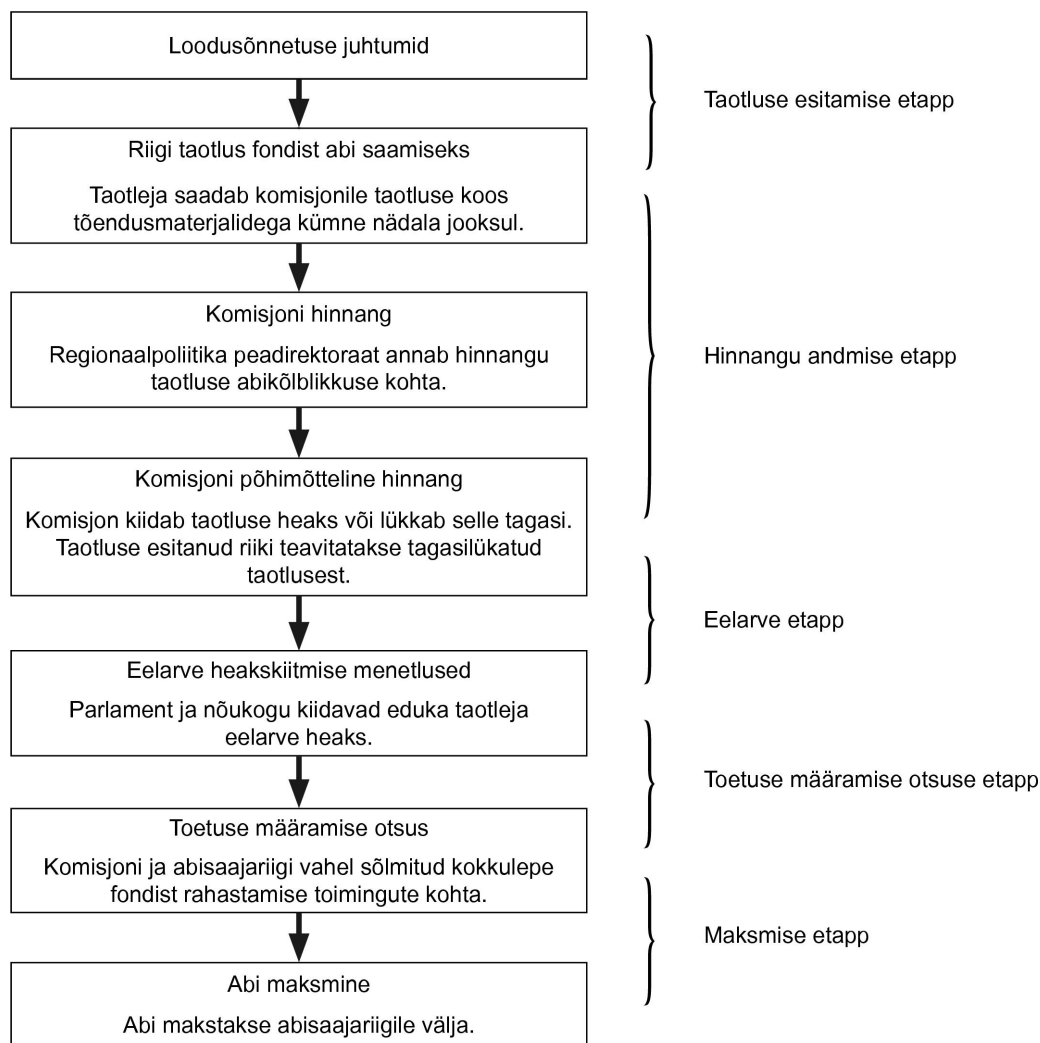
Kui palju aega kulus kataastroofist kuni abi maksmiseni?

9. 23 edukal taotlejal võttis abi saamine aega keskmiselt 375 päeva.

10. Kontrollikoda uuris, kui palju aega kulus fondist abi saamiseks, jagades taotluste töötlemise etappideks. Haldusmenetluses on viis etappi, alates kataastroofi kuupäevast kuni maksmise kuupäevani (vaata joonist 1).

Joonis 1

Fondist abi saamise taotluste töötlemise etapid

11. Tabel 3 allpool näitab igale menetluse etapile kulunud keskmist aega. Kuna kahele esimesele etapile kulunud keskmine aeg käib kõigi 41 taotleja kohta, siis kolmele viimasele etapile kulunud aeg on seotud ainult 23 eduka taotlejaga.

Taotluse saamiseks riigilt kulus keskmiselt kaks kuud

Tabel 3

Keskmine päevade arv etapi kohta, mis kulus fondist abi saamiseks esitatud taotluste töötlemiseks

Etapp	Keskmine aeg kalendripäevades
Taotlus	66
Hinnang	148
Eelarve	65
Toetuse määramise otsus	94
Maksmine	24

Allikas: regionaalpoliitika peadirektoraadi taotluste registrid.

12. Nagu näidatud tabelis 3, on taotluse etapi kestus keskmiselt 66 päeva. Fondist abi saamist reguleerivas määruses nõutakse, et taotlused tuleb esitada komisjonile „nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt kümme nädalat pärast katastroofi tekitatud esimest kahju” ⁽¹⁾. Seitsmel juhul (peaaegu 17 % juhtudest) esitati taotlus siiski hiljem kui kümme nädalat pärast katastroofi, seega pärast tähtaega. Taotlejad vajavad taotluse ettevalmistamiseks ilmselt vähemalt kaks kuud. Taotlus võtab aega, kuna on vaja koguda taotluse tõendusmaterjali, mis sisaldab teavet katastroofi tõttu kannatanud elanikkonna kohta.

⁽¹⁾ Määruse (EÜ) nr 2012/2002 artikli 4 lõige 1.

Komisjonil kulub puuduva teabe saamiseks ja taotluse abikõlblikkuse hindamiseks aega keskmiselt viis kuud

13. Nagu näidatud tabelis 3, on hinnangu andmise etapp fondi saamise taotluste töötlemise etappidest kõige pikem. Selleks arvestatakse rohkem kui kolmandik ajast, alates katastroofi kuupäevast kuni maksimise kuupäevani. Pärast taotluse saamist kontrollib komisjon selle abikõlblikkust, mis tähendab peaaegu kõikidel juhtudel asjaomaselt taotlejariigilt lisateabe nõudmist (vaata 1. selgitust). Nimetatud etapp lõpeb põhimõttelise otsusega, kas abi anda või mitte.

1. selgitus

Vajaliku teabe andmine komisjonile

Aeg, mis komisjonil kulus taotluse analüüsimiseks ja lisateabe hankimiseks, varieerus oluliselt. 2005. aasta ülejutuse ajal saadeti kohe pärast katastroofi algust ja enne ametliku taotluse esitamist palju teavet, eelkõige elektroonilisi andmeid. Selle tulemusena nõudis komisjon täiendavat teavet 1,6 kuud enne taotluse saamist ja hinnangu andmise etapp oli keskmisest lühem. 2003. aasta metsatulekahju juhtumi puhul saatsid asutused nõutavat teavet komisjonile järgmisel päeval. Selle tulemusel oli hinnangu andmise üldine aeg ainult 1,5 kuud. Teine äärmus oli 2003. aasta juhtum, kui hinnangu andmiseks kulus 12,5 kuud. Põhjus oli selles, et riiklikud ametiasutused saatsid mahu- ka, kuid mittetäieliku paketi tõendusmaterjali oma riigi keeles.

Tabel 4

Protsent taotlejatest, kes pidasid hinnangu andmise etappi piisavaks või liiga pikaks või olid erineval arvamusel

Arvamus hinnangu andmise etapi kestuse kohta	Taotlejad	
	Edukad	Ebaedukad
Piisav	50 %	67 %
Liiga pikk	39 %	11 %
Muu	11 %	11 %
Puudub teave	0 %	11 %
Kokku	100 %	100 %

Allikas: küsitluse andmed, mida kontrollikoda sai taotlejalt.

15. Lisaks näitab tabel 5 hinnangu andmise etapi keskmist kestust, mida taotlejad pidasid piisavaks ja liiga pikaks. Üsna huvitav on asjaolu, et ebaedukad taotlejad näivad olevat palju kannatlikumad kui edukad. Väärib märkimist, et ainult üks ebaedukas taotleja pidas liiga pikaks aega, mis komisjonil kulus hinnangu andmiseks.

Tabel 5

Seos taotluse edukuse, hinnangu andmise etapi kestuse ja taotlejate arvamuse vahel

Heakskiidetud taotlused		Tagasilükatud taotlused	
Keskmine aeg nende taotlejate puhul, kes pidasid hinnangu andmiseks kulunud aega piisavaks	Keskmine aeg nende taotlejate puhul, kes pidasid hinnangu andmiseks kulunud aega liiga pikaks	Keskmine aeg nende taotlejate puhul, kes pidasid hinnangu andmiseks kulunud aega piisavaks	Keskmine aeg nende taotlejate puhul, kes pidasid hinnangu andmiseks kulunud aega liiga pikaks
101 päeva	171 päeva	129 päeva	181 päeva

Allikas: küsitluse andmed, mida kontrollikoda sai taotlejalt.

ELi eelarvest rahaliste vahendite kättesaadavusele kulus keskmiselt aega rohkem kui kaks kuud

16. Pärast komisjoni põhimõttelist otsust algab eelarve etapp. Euroopa Liidu solidaarsusfondi eelarverida on ainult märkega kirje. Komisjon valmistab ette eelarvetaotluse, mis esitatakse eelarvepädevatele institutsioonidele (nõukogu ja parlament). Selline eelarvemuudatuse menetlus võtab keskmiselt aega rohkem kui kaks kuud, kuid puhkuste ajal võib see pikeneda kuni nelja kuuni (vaata 2. selgitust).

2. selgitus

Eelarvemuudatuse vastuvõtmise menetlus

2005. aasta kahe ülejutuse taotluse puhul tehti põhimõtteline otsus detsembris 2005, kuid eelarvemuudatus kiideti heaks alles 2006. aasta aprillis, seega neli kuud hiljem. 2004. aasta ülejutuse juhtumi puhul tehti põhimõtteline otsus juunis 2005 ja eelarvemuudatus kiideti heaks alles septembris 2005, seega kolm kuud hiljem.

Kõikide dokumentide allkirjastamiseks kulub keskmiselt kolm kuud

17. Kui vajalikud rahalised vahendid on eelarvest kättesaadavad, teeb komisjon toetuse määramise otsuse ja sõlmib taotlejaga kokkuleppe. Nimetatud kokkuleppes sätestatakse fondist rahastamise tehingute liik ja asukoht. Nagu näidatud tabelis 3, võtab nimetatud etapp aega keskmiselt kolm kuud. Seitsme juhtumi

korral täheldati siiski ebanormaalseid viivitusi, mida põhjustasid taotlejad, kellel kulus liiga palju aega selliste nõutavate dokumentide esitamiseks, nagu näiteks lihtne pangakonto identifitseerimise number makse teostamiseks. Samuti võib põhjustada viivituse dokumentide komisjonile saatmise viis. Näiteks leidsid mõned taotlejad, kes saatsid abi andmise kokkuleppe diplomaatilise postiga oma alalisele esindusele, kes edastas selle komisjonile, et see oli aeglasem kui otsepostitamise teel.

18. Eelarve ja toetuse määramise otsuse etapile kulunud aeg keskmiselt kokku moodustab peaaegu poole keskmisest ajast, alates katastroofi kuupäevast kuni fondist abi saamise kuupäevani. Rahaliste vahendite kättesaadavus ja kõikide dokumentide allkirjastamine võtab järelikult sama palju aega kui hinnangu andmine taotlusele.

Maksmisele kulub keskmiselt peaaegu üks kuu

19. Nagu näidatud tabelis 3, on maksmise etapi keskmine aeg 24 päeva. Kui mõlemad pooled on kokkuleppele alla kirjutanud, kulub maksmisele tavaliselt vähem kui üks kuu, kuid see aeg võib olla ka pikem. See juhtub siis, kui komisjon saab allkirjastatud kokkuleppe alles eelarveaasta algul. Raamatupidamisarvestuse korra tõttu aasta lõpus ja alguses ei tehta sellisel juhul makset enne märtsikuud.

Millised tegurid on põhjuseks, et fondist abi saamisele kuluv aeg on varieeruv?

20. Käesolevas aruandes on siiani esitatud fondist abi saamise viiest etapist igale etapile kulunud keskmine. Keskmine aeg oli väga erinev. Kontrollikoda püüdis kindlaks määrata tegurid, mida võiks arvestada nimetatud ajalise varieeruvuse puhul. Kontrollikoda seega uuris, mil määral saab selgitada ajalist varieeruvust seoses katastroofi kategooria, liigi ja katastroofi tõttu kannatanud riigiga. Eristati kolm katastroofi kategooriat: suurõnnetus, naaberriigi ja piirkondlik katastroof. Katastroofi liigi alusel klassifitseeriti need järgmiselt: üleujutus, metsatulekahju, torm, maavärin, õlireostus, ebasoodne ilmastik, vulkaanipurse ja plahvatus. Oluulist seost katastroofi liigi ja fondist abi saamiseks kulunud aja vahel ei täheldatud. Sama kehtib ka katastroofi liigi ja katastroofi tõttu kannatanud riigi vahelise seose kohta.

21. Fondist abi saamiseks kulunud ajalise varieeruvuse analüüs on esitatud tabelis 6. Tabelis on näidatud seos katastroofi liigi ja taotluse esitamise etapi kestuse vahel. Nagu näha, ei ole katastroofi liigil olulist osa ajalise varieeruvuse puhul, mis kulub taotlejal juhtumi esitamiseks komisjonile.

Tabel 6

Taotluse esitamise etapi kestus sõltuvalt katastroofi liigist

Katastroofi liik	Taotluste arv	Keskmine päevade arv	Minimaalne päevade arv	Maksimaalne päevade arv	Standardhälve
Üleujutus	19	67	12	106	17
Metsatulekahjud	11	58	24	70	17
Torm	5	64	61	67	2
Maavärin	2	72	70	74	2
Õlireostus	1	55	55	55	0
Ebasoodne ilmastik	1	79	79	79	0
Vulkaanipurse	1	79	79	79	0
Plahvatus	1	68	68	68	0
Kõik katastroofid kokku	41	66	12	106	15

Allikas: regionaalpoliitika peadirektoraadi taotluste registrid.

22. Kontrollikoja analüüsis tehakse ettepanek, et rahaliste vahendite kasutamiseks kuluv aeg peaks sõltuma peamiselt järgmisest:

- rakendatavad halduseeskirjad;
- komisjoni reageerimiskiirus, kaasa arvatud tõlkevajadus;
- riiklike ametiasutuste vastuste viivitamatus;
- taotleja esitatud teabe kvaliteet.

Kas tegelikult kuluv aeg näitab, et fond andis taotlejatele kiire vastuse?

23. Püüti võrrelda fondi reageerimise kiirust teiste samalaadsete fondide või meetmete omaga. Vaadati läbi mitmed teised fondid ja meetmed. Kõige sarnasemaks peeti komisjoni humanitaarabi peadirektoraadi hädaabi fondi. Kahe fondi vahelistest sarnasustest hoolimata ei ole need siiski piisavalt sarnased, et olla

solidaarsusfondi reageerimiskiiruse võrdleva hindamise kriteeriumiks. Hädaabi fondil on konkreetne reguleeriv ja menetlusraamistik, mille eesmärk on tagada viivitamatu hädaabi (näiteks vähem kui ühenädalane hinnangu andmise etapp ja kindel eelarverida). Solidaarsusfondil puudub samaväärne reguleeriv raamistik.

24. Andmete analüüsimisel märkis kontrollikoda siiski, et esimesed neli taotlust maksti välja ajavahemikul 100–150 päeva alates katastroofi kuupäevast, seega keskmiselt 131 päeva jooksul. Komisjon hakkas tegelema nelja esimese taotlusega, enne kui fond oli lõplikult loodud. Nimetatud nelja esimese taotluse käsitlemiseks kulunud aeg on võrdlusstandard, mille alusel saab otsustada järgmiste taotluste töötlemisaja üle. Kui 2003. aastal või hiljem pärast fondi lõplikku loomist saadud taotluse töötlemiseks kulunud aeg (st alates katastroofi kuupäevast kuni fondist abi saamise kuupäevani) on rohkem kui 150 päeva, siis võib seda pidada pikaks ajaks. Neljale esimesele taotlusele järgnenud 19 eduka taotluse töötlemise keskmine aeg oli 415 päeva, seega rohkem kui asja määratletud võrdleva hindamise kriteerium. Seetõttu ei pea kontrollikoda fondist abi andmist pärast 2002. aastat kiireks. Fond käsitles esimest nelja taotlust palju kiiremini kui järgmisi taotlusi.

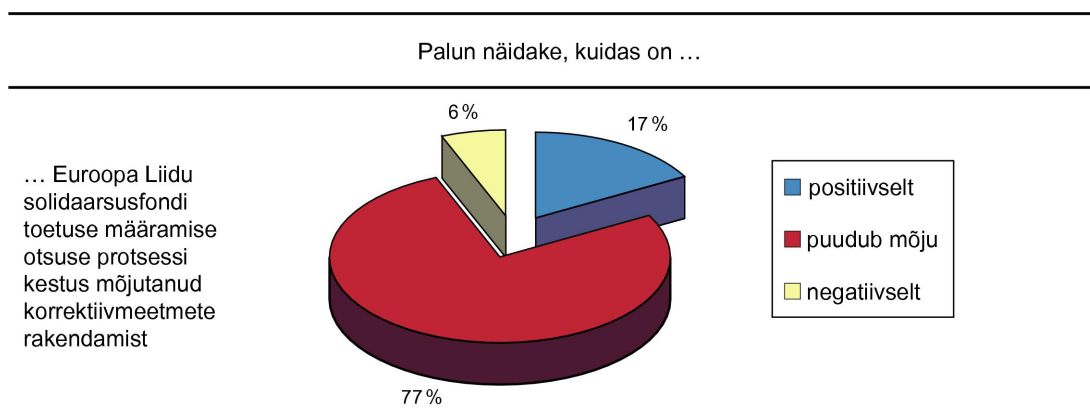
25. Nelja võrdleva hindamise kriteeriumi juhtumid võiksid aidata kindlaks määrata, kuidas kiirendada menetlust uute juhtumite korral. Osutatud nelja juhtumi puhul:

- kestis hinnangu andmine keskmiselt ainult üheksa päeva, kuna oluline dokumentatsioon esitati komisjonile eelnevatel etappidel (enne ametlikku taotlust);
- kestis eelarve etapp keskmiselt ainult kaheksa päeva, kuna komisjon saatis ettepaneku parlamendile samal päeval, kui tehti põhimõtteline otsus;
- säästeti oluliselt aega toetuse määramise otsuse etapis sellega, et pooled kirjutasid kokkuleppele alla samal päeval.

26. Kontrollikoda uuris, kas taotlejad arvestasid sellega, et töötlemise kestus mõjutab korrektiivmeetmete rakendamist. Küsitlus näitas, et enamik taotlejatest arvas, et töötlemise kestus ei mõjutanud korrektiivmeetmete rakendamist. Selline arvamus tuleneb tõenäoliselt asjaolust, et fondi kasutatakse peamiselt selleks, et hüvitada ainult väike osa katastroofist tingitud kuludest (vaata diagrammi 1).

Diagramm 1

Küsitlus, mis põhines abisaajariikide arvamusel fondi toime kohta korrektiivmeetmete rakendamisel

Tõhusus

Tabel 7

Fondi halduskulud ja töökoormus aastas

	Aasta 2002	Aasta 2003	Aasta 2004	Aasta 2005	Aasta 2006
Regionaalpoliitika peadirektoraadi halduskulud aastas (miljonites eurodes)	0,15	0,16	0,17	0,18	0,19
Taotluste arv	4	10	11	12	4
Antud toetus (miljonites eurodes)	728	107	20	205	24

Allikad: kontrollikoja hinnang kulude kohta ja regionaalpoliitika peadirektoraat.

27. Fond peab olema tõhus. Määruses sätestatakse, et „haldusmenetlust tuleks vastavalt kohandada ja piirduda ainult vältimatult vajalike toimingutega”, ⁽¹⁾ ilma menetlust täpsemalt määratlemata.

28. Kontrollikoda vaatas läbi menetlused, mida abisaajariigid peavad täitma seoses pakkumise, lepingute sõlmimise, rakendamise, aruandluse ja toetuse auditeerimisega. Kontrollikoda tegi järelduse, et Euroopa Liidu nõuded solidaarsusfondist abi saavatele riikidele ei ole nii kohmakad kui teiste ELi fondide puhul. Seega võib arvata, et haldusmenetlusi on vähendatud tasemeni, mis tagab abisaajariikide seisukohast nende tõhususe.

29. Kontrollikoda vaatas läbi komisjoni haldusmenetlused, et hinnata, kas need on viidud miinimumini. Kontrollikoda tegi järelduse, et praeguses fondi raamistikus (solidaarsus- ja mitte hädabifond) on vajalikud kõik viis haldusmenetluse etappi ja ükski nendest ei ole üleliigne.

30. Hoolimata asjaolust, et komisjonil puudub raamatupidamissüsteem, mis annaks andmeid fondi kulude arvutamiseks, võivad fondi haldamise keskmised otsesed kulud hinnanguliselt olla ligikaudu 0,06 % (või vähem kui 0,1 %) toetussummast, nagu on näidatud tabelis 7. Kuni fondi loomiseni 2002. aastal tegelesid alaliselt fondi teenuste haldamisega kaks inimest. Nende töö hõlmab protsessi, mis vältab alates taotluste algatamisest kuni abi lõpetamiseni.

31. Püüdes arvutada komisjoni fondi haldamise kulusid kokku, nõuti nii personali- kui ka auditipeadirektoraatidelt täiendavat teavet nimetatud ülesandega hõivatud muu personali, lähetuse sageduse ning tegev- ja audititüskuste kulude ning ka muude haldus-, järelevalve- ja tegev- ning kohapealse kontrolliga seotud kulude kohta. Kättesaadav teave oli piiratud. Selleks et hindamise eesmärgil luua seega võrdleva hindamise kriteerium, tegi kontrollikoda kõikide eespool nimetatud kulude eelarvestuse aasta kohta. See on keskmiselt kokku 170 000 eurot aastas. Tabelist 7 võib näha, et halduskulud on võrreldes neid hallatava summaga minimaalsed. Sellele osutades moodustasid ainult nelja 2002. aasta hallatava juhtumi halduskulud 0,02 % antavast toetusest. Kontrollikoja leiud näitavad, et komisjon haldab fondi tõhusal viisil.

Paindlikkus

32. Käesoleva analüüsi kontekstis määratletakse paindlikkust sellega, kuivõrd lihtsalt saab kohaldada süsteemi kasutamist taotluste või keskkonna suhtes, välja arvatud need taotlused ja keskkond, mille suhtes see oli konkreetselt kavandatud. Fondi eemärk oli reageerida suurõnnetustele. Seepärast saab fond piirkondlike katastroofidega seotud taotlustele reageerida paindlikult.

33. Fond peaks võimaldama ühendusel reageerida hädaloolekorras paindlikult, kuid erandlikke juhtumeid tuleb käsitleda suu- rima rangusega ⁽²⁾. Fondi paindlikkus ei tohi kahjustada õiglase käsitlemise põhimõtet.

Kuidas fond käsitleb piirkondlikke katastroofe?

34. Kontrollikoda vaatas läbi piirkondlike katastroofide ja suurõnnetuste käsitlemise. Analüüsides keskenduti paindlikkusele, lähtudes taotluste õiglase käsitlemise seisukohast. See tähendab taotlejate esitatud taotluste õiglast hindamist ning komisjoni ühtsete ja järjepidevate kriteeriumide kasutamist taotluste heakskiitmisel või tagasilükkamisel.

35. 18 tagasilükatud taotlusest ⁽³⁾ käsitlesid 15 (83 %) piirkondlikke katastroofe. Suure tagasilükkamise osakaalu põhjus on asjaolu, et piirkondliku katastroofi määratlus on üsna ebamäärane ja hindamine, kas nad on kõlblikud fondist abi saamiseks, on

⁽¹⁾ Määruse (EÜ) nr 2012/2002 põhjendus 8.

⁽²⁾ Määruse (EÜ) nr 2012/2002 artikli 2 lõige 2.

⁽³⁾ Hõlmab kahte tagasilükatud taotlust.

palju keerukam. Iga komisjoni tagasilükkamist põhjendatakse terve rea põhjustega. Peamised komisjoni tagasilükkamise põhjused olid järgmised:

- a) taotlused esitati hilja ja/või need olid puudulikud;
- b) taotluses esitatud kahju ei mõjutanud elanikkonna valdavast osa ja neid ei klassifitseeritud piirkondliku katastroofina;
- c) liikmesriikide esitatud teave katastroofi kuupäeva kohta oli väär.

36. Kuigi kontrollikoda ei väida, et tagasilükatud juhtumid oleks tulnud heaks kiita, märgitakse, et kahe juhtumi puhul puudub selgus seoses kriteeriumide kohaldamise või liikmesriigi põhjendamisega (vt 3. selgitust). Ühe juhtumi puhul ei ole abikõlblikkuse tingimusi, nagu kahju tõttu kannatanud elanikkonna osa, kohaldatud samalaadsete juhtumitega samal viisil.

3. selgitus

Mõned piirkondlike katastroofide puhul kohaldatavad abikõlblikkuse kriteeriumid

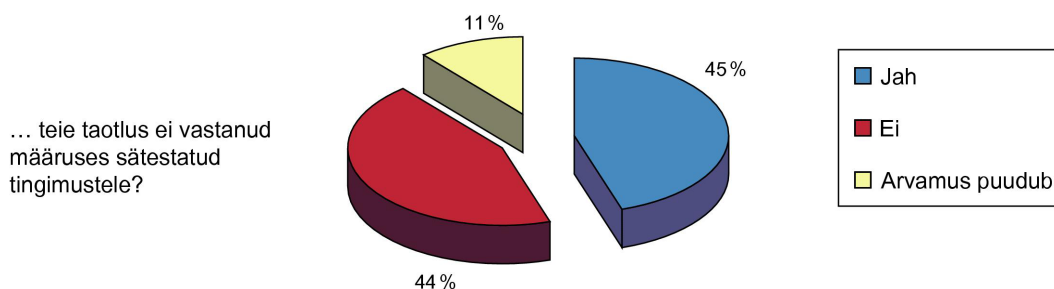
Ühe 2005. aasta tagasilükatud metsatulekahju juhtumi puhul väitis komisjon ühe argumendina, et see ei mõjutanud elanikkonna valdavast osa (vaata tingimusi punktis 2). Komisjon ei kasutanud siiski sama argumenti teise samalaadse juhtumi tagasilükkamise korral 2003. aastal. Otse vastupidi, komisjon ise selgitas oma Euroopa Liidu solidaarsusfondi aastaaruandes 2002–2003, miks seda tingimust nimetatud erijuhtumi suhtes ei kohaldatud, isegi kui nimetatud tingimusel ei ole olulist tähtsust mõlema tagasilükatud metsatulekahju taotluse suhtes.

Üheks komisjoni 2004. aasta ülejutusjuhtumi tagasilükkamise põhjuseks oli asjaolu, et ühenduse kodanikukaitse mehhanismi ei aktiveeritud, mis tähendas, et ülejutus oli piiratud iseloomuga. Vastavalt määrusele ei ole nimetatud mehhanismi aktiveerimine siiski kohustuslik nõue. Nimetatud juhtumit võrreldi teise 2005. aastal tagasi lükatud ülejutusjuhtumiga, kui komisjon viitas samuti kodanikukaitse mehhanismile, kuid väitis siis nimetatud juhtumi puhul, et osutatud element ei olnud oluline.

Diagramm 2

Taotlejate arvamus komisjoni tagasilükkamise põhjuse kohta

Kas te jagate komisjoni kirjas esitatud arvamust, milles järeldatakse, et ...

37. Kontrollikoda uuris, kas kõikide katastroofi kategooriaga seotud taotluste esitajad, kelle taotlused lükati tagasi, nõustusid komisjoni tagasilükkamise põhjustega. See analüüs võiks aidata kindlaks määrata, mil määral on abikõlblikkuse eeskirjad ühtsed ja selgelt arusaadavad. Küsitluse andmed näitavad, et 45 % taotlejatest nõustus nende esitatud taotluste komisjoni tagasilükkamise väidetega, nagu näidatakse diagrammil 2. Tagasilükatud

taotluste esitajad ei nõustunud komisjoni väidetega järgmistel põhjustel:

- a) asjaomastel piirkondadel ei ole võimalik esitada komisjoni nõutavaid andmeid nõutava täpsusega ja väga lühikese ettenähtud ajavahemiku jooksul hädaolukorra kontekstis, kus prioriteediks on viivitamatud vajadused;

- b) mõnikord on raske kvantifitseerida kahju mõju elanikkonnale eranditult majanduse seisukohast; näiteks väiksemates maakommuunides ei ole tegemist kahjuga mitte ainult varale, vaid eluviisile ja üldistele elutingimustele. Samas väideti, et kõik nimetatud väikesed juhtumid koos võivad tekitada suure probleemi;
- c) mõnel juhul arvavad ametiasutused, et samalaadsetel juhtudel varem kiitis komisjon taotluse heaks ja rahastas meedet.

38. Täheldatud arvamused näitavad, et taotlejatel on probleemid seoses taotluse ettevalmistamiseks ette nähtud ajaga, sellise kahju hindamisega, mille osi on raske kvantifitseerida, ning ka komisjoni taotluse hindamise kriteeriumitega. Viimati nimetatud oluline element võib tähendada, et mõne juhtumi puhul on taotlejate mured seotud õiglasem käsitlemisega.

Kas abi arvutamise põhimõte kahjustab piirkondlikele katastroofidele eraldatud toetuste õiglast käsitlemist?

39. Vastavalt komisjoni kasutatud meetodile ⁽¹⁾ on kõikide piirkondlike katastroofide puhul saadava toetuse protsent otsesest kogukahjust sama, nimelt kindlasummaline 2,5 % otsesest kogukahjust, arvestamata taotlejariigi või piirkonna jõukust. Suurõnnetuste puhul põhineb abi arvutamine vastupidi taotleja rahvamajanduse kogutulul, tagades riikide õiglasema käsitlemise, lähtudes nende jõukusest.

40. Fondi kasutamine erandlike kriteeriumite alusel (piirkondlikud) on reegel ja mitte erand (58 % katastroofidest olid piirkondlikud). Lisaks on edukal taotlejal äärmiselt raske täita erakorralise piirkondliku katastroofi kriteeriumite tingimusi, mida tuleb kontrollida suurima rangusega. Pärast pikka hindamisperiоди lükati 83 % piirkondlike katastroofidega seotud taotlusi tagasi. Tagasilükkamise põhjuseks ei olnud rahaliste vahendite kättesaadavuse puudumine, kuna alates fondi loomisest oktoobris 2002 kuni 2006. aasta lõpuni anti fondist abi mõnevõrra rohkem, kui oli selle aastaeelarve.

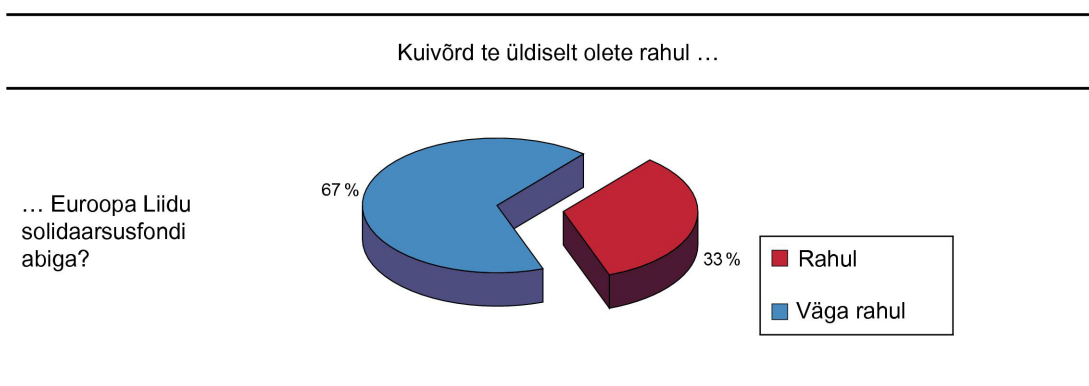
Kas taotlejad on fondiga rahul?

41. Kõik küsitlusele vastanud taotlejad olid fondiga rahul. Nende arvates on fond solidaarsuse märk, avaldades positiivset mõju avalikule arvamusele eelkõige uutes liikmesriikides. Küsitluse vastuste alusel (vaata *diagrammi 3*) on rahulolu peamised põhjused järgmised:

- fondi kaasabi oli märk ELi solidaarsusest kahju tõttu kannatanud piirkondade elanikkonnaga, pidades silmas katastroofide skaalat;
- abi aitas leevendada katastroofidega seotud suuri kulutusi (laiendades teisejärgulisi hädaabitoiminguid, kiirendades menetlust jne);
- abi vähendas riigieelarvete koormust, kuigi mõnikord katastroofi määraga võrreldes piiratud ulatuses;
- kaasabil oli positiivne mõju avalikule arvamusele kandidaatriikide ELiga ühinemise suhtes.

Diagramm 3

Üldine rahulolu Euroopa Liidu solidaarsusfondiga

⁽¹⁾ Komisjoni Euroopa Liidu solidaarsusfondi aastaaruanne 2002–2003, lk 24.

JÄRELDUS JA SOOVITUSED

42. Kontrollikoja analüüs fondi tegevuse kohta aastatel 2002–2006 näitab, et fond ei reageeri kiiresti. Taotlejatel tuli oodata abi maksmist keskmiselt 12 kuud pärast katastroofi algust. Viivitused ei olnud seotud katastroofi kategooria või iseloomuga ning taotluse päritoluga. Vajalike rahaliste vahendite kasutamiseks kulunud aeg sõltub peamiselt kohaldatavate halduseeskirjade ulatusest, komisjoni tegutsemise kiirusest, riiklike ametiasutuste vastuste viivitamatusest ja iga taotlejate juhtumi puhul esitatud teabe kvaliteedist (vaata punkte 10–26).

43. Fondi haldava komisjoni personali olemasolev arv on osutunud tõhusaks. Lisaks leiti, et fondi haldamise üldkulud on väga väikesed võrreldes antava abi suurusega (vaata punkte 27–31).

44. Ei ole juhtumeid, mis näitaksid fondi paindlikkuse puudumist abitaotluste käsitlemisel. Ilma taotluste tagasilükkamist kahtluse alla seadmata esineb üksikuid juhtumeid, kus piirkondlike katastroofide puhul ei olnud taotluste tagasilükkamise põhjendused piisavalt selged. Abi suuruse arvutamiseks kasutatud meetodiga heakskiidetud piirkondlike katastroofide puhul ei

võeta arvesse riigi jõukust, seega ei järgita õigluse põhimõtet (vt punkte 32–40).

45. Lõpetuseks tuleks tähele panna, et tõstatatud küsimustest hoolimata on kõik küsimustikule vastanud taotlejad fondiga rahul. Sellisel viisil on fond saavutanud oma põhieesmärgi, mis tähendab solidaarsuse ülesnäitamist katastroofiolukorras olevate liikmesriikidega (vaata punkti 41).

46. Selleks et kiirendada abi maksmist, peaks komisjonil olema kasutusel vastavad menetlused enne 2008. aasta lõppu tagamaks, et taotlejariik saab fondist abi taotlemisel üksikasjalikud suunised taotluse nõuete kohta niipea kui võimalik, eelistavalt ühe nädala jooksul riigi või piirkonna pöördumisest komisjoni poole.

47. Lisaks peaks komisjon looma otsesed kontaktid liikmesriigi või ühinemisläbirääkimisi pidava riigi taotluse ettevalmistamise eest vastutava asutusega, et teavitada neid esitatud taotlustes esinevatest puudustest ja rõhutada komisjoni nõutava taotluse või mis tahes muu dokumendi, kaasa arvatud lõpliku kokkuleppe kiiret edastamist.

Kontrollikoda võttis käesoleva aruande vastu 13. märtsi 2008. aasta istungil Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Vítor Manuel DA SILVA CALDEIRA

LISA

**ELi SOLIDAARSUSFONDI TAOTLUSED ALATES AASTAST 2002 (VIIMANE AJAKOHASTAMINE
13.12.2007 / REGIONAALPOLIITIKA PEADIREKTORAAT)**

Aasta	Riik		Katastroofi iseloom	Kahju (miljonites eurodes)	Kategooria	Antud toetus (miljonites eurodes)	Euroopa Liidu sotsiaalfondist abi saamine riiklikul tasandil ⁽¹⁾
2002	1	AT	üleujutus	2 900,0	suurõnnetus	134,0	27.12.2002
	2	CZ	üleujutus	2 300,0	suurõnnetus	129,0	13.1.2003
	3	FR	üleujutus (Le Gard)	835,0	piirkondlik	21,0	27.12.2002
	4	DE	üleujutus	9 100,0	suurõnnetus	444,0	29.12.2002
Kokku abi aastal 2002						728,0	
2003	1	ES	õlireostus (Prestige)	436,0	piirkondlik	8,6	29.3.2004
	2	IT	maavärin (Molise/Apulias)	1 558,0	piirkondlik	30,8	11.3.2004
	3	IT	vulkaanipurse (Etna)	849,0	piirkondlik	16,8	11.3.2004
	4	IT	üleujutus (Põhja-Itaalia)	1 900,0	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	5	EL	ebasoodne talvine ilmastik	ebaselge	suurõnnetus	tagasi lükatud	ei kohaldata
	6	PT	metsatulekahjud	1 227,9	suurõnnetus	48,5	2.12.2003
	7	FR	metsatulekahjud (Lõuna- Prantsusmaa)	531,1	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	8	ES	metsatulekahjud (Portugali piiril)	53,2	naaberriigi katastroof	1,3	6.9.2004 (fondi- makse kuupäev)
	9	MT	üleujutus	30,2	suurõnnetus	1,0	12.11.2004 (fon- dimakse kuupäev)
	10	IT	üleujutus (Friuli Veneetsia- Giulia)	525,1	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
Kokku abi aastal 2003						107,0	
2004	1	FR	üleujutus (Rhone'i delta)	785,0	piirkondlik	19,6	7.7.2004
	2	ES	üleujutus (Malaga)	72,9	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	3–9	ES	metsatulekahjud (7 taotlust)	479,8	piirkondlik	kõik seitse tagasi lüka- tud	ei kohaldata
	10	SK	üleujutus	29,1	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	11	SI	maavärin	12,5	piirkondlik	tagasi võetud	ei kohaldata
Kokku abi aastal 2004						19,6	

2005	1	SK	torm (Tatra mäed)	202,7	suurõnnetus	5,7	7.11.2005
	2	IT	üleujutus (Sardiinia)	223,0	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	3	EE	torm	47,9	suurõnnetus	1,3	ei ole kättesaadav
	4	LV	torm	192,6	suurõnnetus	9,5	ei ole kättesaadav
	5	SE	torm	2 297,3	suurõnnetus	81,7	18.4.2006
	6	LT	torm	15,2	naaberriigi katastroof	0,4	12.4.2006
	7	EL	Evrose üleujutus	135,0	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
	8	RO	kevadine üleujutus	489,5	suurõnnetus	18,8	17.8.2006
	9	BG	kevadine üleujutus	222,3	suurõnnetus	9,7	7.7.2006
	10	BG	suvine üleujutus	237,4	suurõnnetus	10,6	7.7.2006
	11	RO	suvine üleujutus	1 049,7	suurõnnetus	52,4	17.8.2006
	12	AT	üleujutus (Tirool/Vorarlberg)	591,9	piirkondlik	14,8	24.10.2006
Kokku abi aastal 2005						204,9	
2006	1	UK	plahvatus	730,0	(piirkondlik)	tagasi võetud	ei kohaldata
	2	GR	üleujutus	372,3	piirkondlik	9,3	17.12.2007
	3	HU	üleujutus	519,1	suurõnnetus	15,1	19.10.2007
	4	ES	metsatulekahjud	91,0	piirkondlik	tagasi lükatud	ei kohaldata
Kokku abi aastal 2006						24,4	
Alates 2002. aastast antud abi kokku						1 083,9 miljonit eurot ⁽²⁾	

⁽¹⁾ Euroopa Liidu solidaarsusfondi toetust tuleb abisaajariigis kasutada ühe aasta jooksul, alates toetuse saamise kuupäevast. Abisaajariik peab hiljemalt kuus kuud pärast üheaastase tähtaja lõppemist esitama rakendusaruande koos kehtivusdeklaratsiooniga.

⁽²⁾ Sealhulgas summad, mida tuleb seoses 2005. aastal esitatud taotlustega maksta 2006. aastal.

KOMISJONI VASTUSED

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

III. Kiirus, millega vahendid abisaajatele kättesaadavaks tehakse, oleneb otseselt ELi solidaarsusfondi määruses kehtestatud menetlusest. Solidaarsusfond ei ole põhimõtteliselt kiirreageerimise rahastamisvahend, vaid pigem vahend, millega hüvitatakse riiklikele ametiasutustele juba varem tekkinud kulutusi.

IV. Komisjon nõustub, et piirkondlike katastroofide puhul (vastandina suurõnnetustele) on raskem täita edukaks taotluseks vajalikke tingimusi. See oli seadusandja eesmärk, kuna määruse artiklis 2 sätestatakse, et komisjon peab kontrollima kõiki piirkondlike katastroofidega seotud taotlusi „suurima rangusega”.

V. Solidaarsusfondi kaudu aidatakse leevendada katastroofides kannatanud riikide finantskohustusi. Fond on tõstnud Euroopa Liidu mainet tavakodanike silmis, kuna fondist on saadud abi ja eraldatud täiendavaid vahendeid eriti rasketel aegadel.

VI. Komisjon nõustub kontrollikoja soovitustega. Varsti pärast määruse vastuvõtmist töötati välja standardne taotlusvorm ning üksikasjalikud juhised taotluste täitmiseks (mõlemad on kättesaadavad InfoRegio veebisaidil). Komisjon kavatseb kontakteeruda otse taotlust ette valmistava asutusega eeldusel, et taotluse esitav riik sellega nõustub, ning laiendab taotluste täitmist käsitlevaid juhiseid, et hoiatada taotlevaid asutusi võimalikest viivituste põhjustest.

TÄHELEPANEKUD

10.–13. Mõningad kontrollikoja tuvastatud viiest etapist võivad kattuda. Näiteks on taotluse esimesest versioonist puudu oluline teave ning komisjon ei saa oma hinnangut anda enne, kui puuduv teave on esitatud.

2005. aastal (siis oli kontrollikoja hindamisperioodil esitatud taotluste arv suurim) kulus komisjonile täiendava teabe esitamiseks keskmiselt 93 päeva.

Juhtudel, kus taotlus esitati pärast määrusega ette nähtud kümnenädalast tähtaega, keeldus komisjon taotlust vastu võtmast.

16. Komisjon taotleb esialgse paranduseelarve projekti (EPEP) kaudu täiendavaid assigneeringuid, mille üle otsustavad kaks eelarvepädevat institutsiooni (nõukogu ja parlament) ⁽¹⁾.

24.–25. Nelja esimest taotlust, mis esitati ELi solidaarsusfondi raames 2002. aastal, tuleks vaadelda eraldi ning neid ei saa kasutada võrdluskriteeriumina, kuna nendega tegeleti väga erakordsetes tingimustes. Komisjoni töökeeltes täidetud täielikud taotlused saadeti varakult ning nendega tegeleti siis, kui määrust alles koostati ning sisemenetlused ei olnud veel kindlaks määratud. Kuna abikõlblikkust käsitlevad määruse eeskirjad koostati

kõnealuste esimeste katastroofide põhjal, oli hinnangu esitamiseks vajalik aeg väga lühike. Väga suur abi kogusumma (728 miljonit eurot), mida ei ole kunagi hiljem ületatud, võimaldas eelarvemenetluse raames koostada eraldi paranduseelarve. Asjaolu, et rakenduslepingud sõlmiti Euroopa Ülemkogu raames Koppenhaagenis, peegeldab tugevat poliitilist tahet ning kõnealuste esimeste juhtumite erakorralist iseloomu.

Praegune ELi solidaarsusfondi määrus ei näe ette kiirreageerimise rahastamisvahendit, vaid ainult vahendit, millega hüvitada riiklikele ametiasutustele juba varem tekkinud kulutusi.

36. Komisjoni arvates on määruses esitatud kriteeriume kohaldatud võimalikult selgel viisil (vt üksikasjalikke märkusi 3. selgituses). Piirkondliku katastroofi määratlus on määruses siiski võrdlemisi segane ning edukaks taotluseks vajalikke tingimusi on raske täita. Liikmesriigid ja komisjon kulutasid märkimisväärselt aega ja tööjõudu, et vastavalt ette valmistada ja hinnata väiksemate piirkondlike katastroofidega seotud taotlusi, mida on regulaarselt tagasi lükatud.

Kõikides mainitud juhtumites, kus komisjon tegi ettepaneku ELi solidaarsusfondi kasutamiseks, tegid nõukogu ja parlament heakskiitva otsuse.

3. selgitus. Üks põhjus, miks metsatulekahjusid käsitlevad taotlused 2005. aastal tagasi lükati, oli see, et kõnealused katastroofid ei mõjutanud olulist osa elanikkonnast. Teine põhjus oli see, et katastroof ei mõjutanud „tõsiselt ja püsivalt elanikkonna valdava osa elutingimusi ja piirkonna majanduslikku stabiilsust”.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppe punkt 26.

Prestige'i õlireostus, millele kontrollikoda viitab, ei ole võrreldav ühegi varem komisjoni töödeldud taotlusega, sest Prestige'i katastroof juhtus merel ning selle suhtes ei saa rahvastikukriteeriumit kohaldada.

Nagu kontrollikoda märgib, ei ole kodanikukaitsemehhanismi aktiveerimine määruse alusel kohustuslik. Seetõttu ei saanud kodanikukaitsemehhanismi kasutamine olla kõnealuseid juhtumeid käsitleva otsuse tegemisel asjakohane.

39. Toetuse arvutamiseks kasutatav meetod arutati üksikasjalikult nõukoguga läbi ja abisaajariigid ei ole seda kunagi kritiseerinud.

JÄRELDUS JA SOOVITUSED

42. Kiirusega seotud küsimused tulenevad solidaarsusfondi määruses sätestatud tingimustest ja menetlustest. Kuna senised kogemused näitavad, et fondi tööd saab ja komisjoni arvates tuleb paremaks muuta, esitas komisjon 2005. aastal ettepaneku määruse läbivaatamiseks, et solidaarsusfondi kasutuselevõtu tingimusi lihtsustada ja abiandmist kiirendada. Ettepanek võeti Euroopa Parlamendis väga hästi vastu, kuid siiani ei ole nõukogu otsuseni jõutud.

44. Komisjoni arvates on määruses esitatud kriteeriume kohaldatud võimalikult selgel viisil (vt üksikasjalikke märkusi 3. selgituses). Piirkondliku katastroofi määratlus on määruses siiski võrdlemisi segane ning edukaks taotluseks vajalikke tingimusi on raske täita. Liikmesriigid ja komisjon kulutasid märkimisväärselt

aega ja jõudu, et vastavalt ette valmistada ja hinnata väiksemate piirkondlike katastroofidega seotud taotlusi, mida on regulaarselt tagasi lükatud. Üks peamisi muudatusi kavandatavas uues määruses on seega ainult kahjustuste kvantitatiivsete künniste kasutamine fondist abi saamiseks, mis parandaks fondi läbipaistvust. Solidaarsusfondi määruse läbivaatamisega saaksid riikide valitsused selgema ettekujutuse sellest, millistel juhtumitel on fondil võimalik katastroofiabi anda.

Õigluse mõttes on riigi jõukust arvestatud peamiselt suurõnnetuse künnise määratlemisel. Toetuse arvutamiseks kasutatav meetod arutati üksikasjalikult nõukoguga läbi ning abisaajariigid ei ole seda kritiseerinud.

46. Komisjon nõustub kontrollikoja soovitusel. Komisjon märgib siiski, et varsti pärast määruse vastuvõtmist avaldas ta juhised taotluse esitanud riikidele, kus selgitati üksikasjalikult, kuidas määruse sätteid kohaldama hakatakse. Menetluse lihtsustamiseks ja teabe esitamisel viivituste vältimiseks töötas komisjon välja standardse taotlusvormi ning üksikasjalikud juhised taotluste täitmiseks. Need on kättesaadavad ka InfoRegio veebisaidil. Paljudel juhtudel esitasid taotluse esitanud riigid taotlused siiski eelnevalt komisjoniga kontakteerumata.

47. Komisjon nõustub kontrollikoja soovitusel luua taotluste ette valmistava pädeva asutusega otsekontakt. Komisjon teeb ettepaneku, et taotleja märgib standardses taotlusvormis ära asutuse, kes taotluse esitab, ning kontaktandmed. Mõnedel juhtudel eelistasid taotluse esitanud riigid, et komisjon suhtleks alalise esinduse kaudu. Komisjon kavatseb taotluse juhiseid laiendada, et hoiatada taotlejaid asutusi võimalikest menetluste viivituste põhjustest ning rõhutada taotluse või muude komisjoni nõutud dokumentide kiire tagasisaatmise tähtsust.